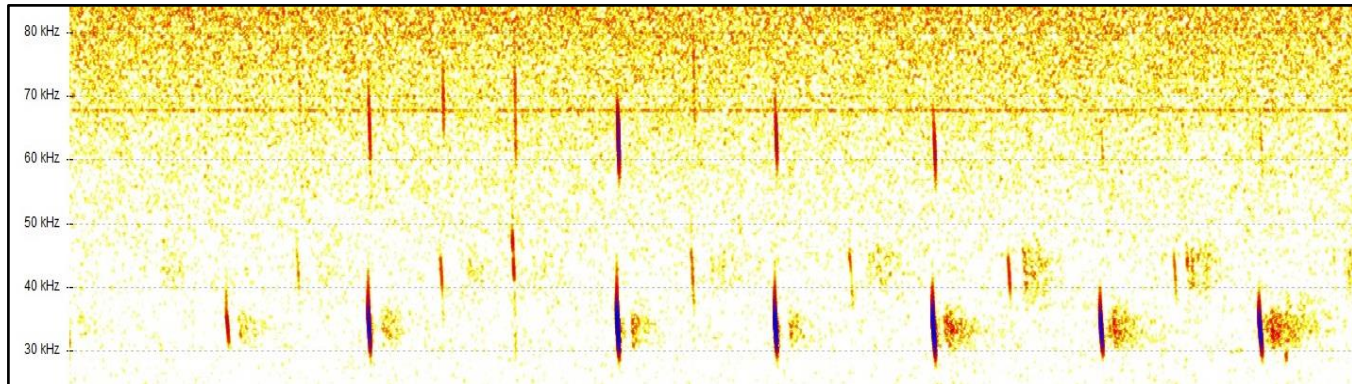

Mopsvleermuizen in de provincie Luxemburg: een stand van zaken

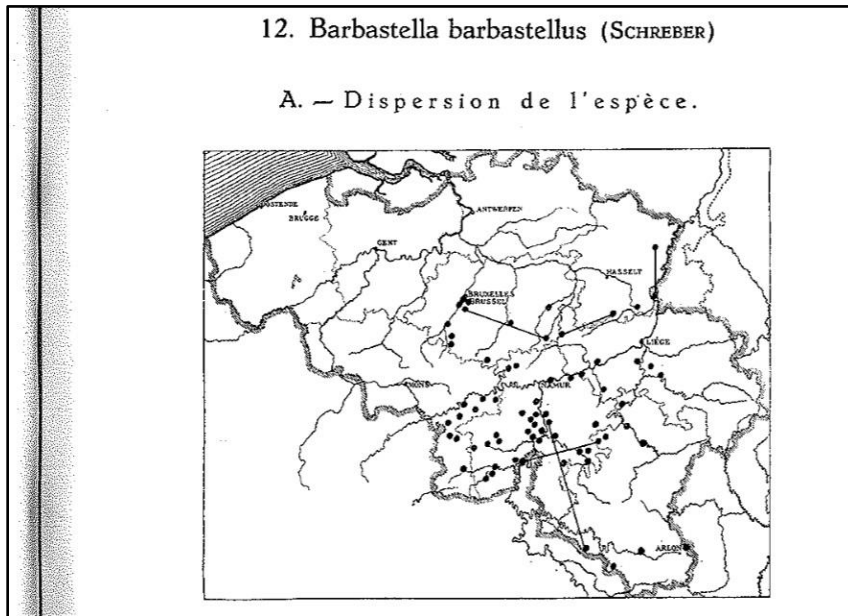
**Vleermuizenstudiedag
2017, 18 november,
Brussel**

Mopsvleermuizen in België:

- Deel 1: **provincie
Luxemburg**, door Béatrice
Herry
- Deel 2, **provincie Oost-
Vlaanderen** door Joris
Everaert

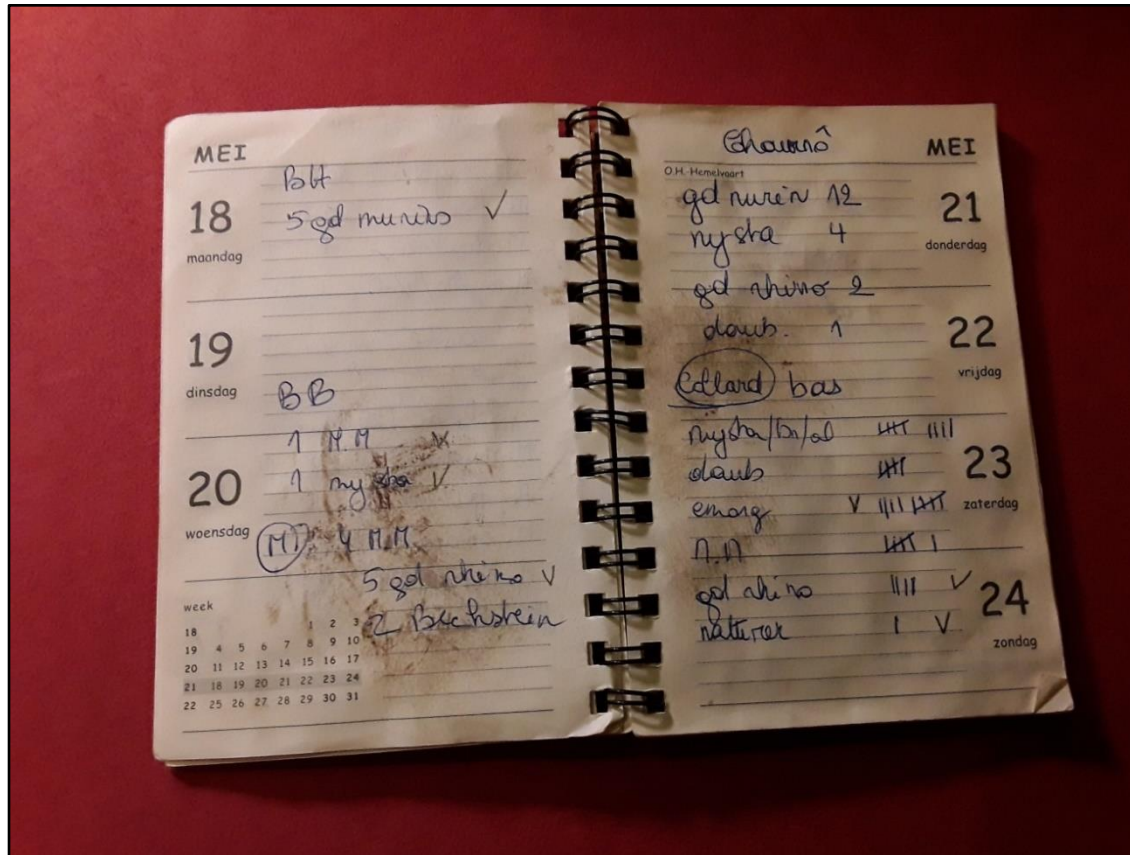
De grote kennisleemte : 1967 => 2008

Bulletin n°43 van het Koninklijk
Belgisch Instituut voor
Natuurwetenschappen,
16-10-1967, Jacques Fairon.

Modave: de laatst gekende
mopsvleermuis verdwijnt van de
radar in 2008.

En toch: de Luxemburgse werkgroep doorzoekt elke winter een hele reeks winterobjecten.

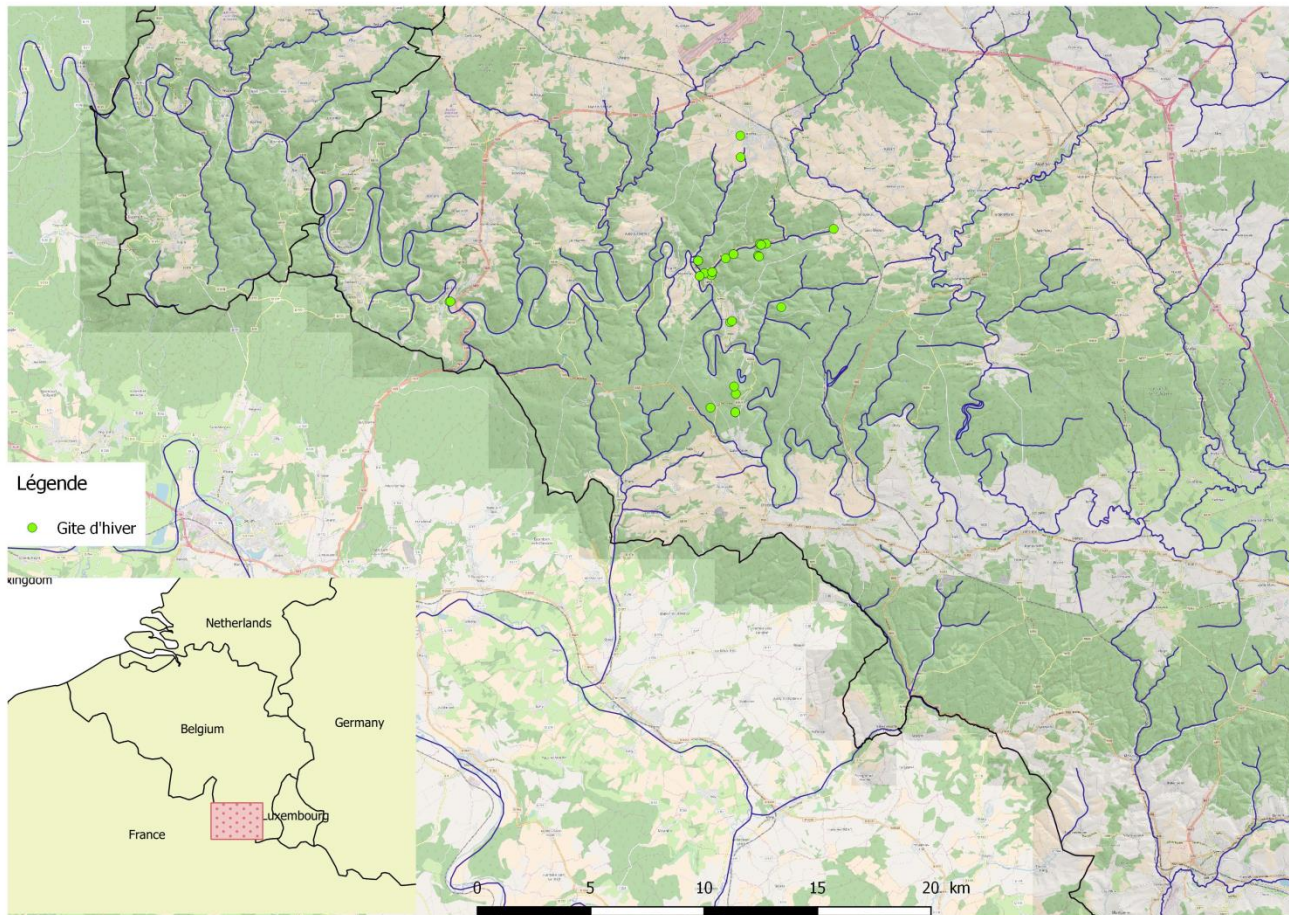
29 januari 2004, in *L'Info de l'Ardenne* : « In totaal levert deze teldag 42 vleermuizen op (...) maar geen mopsvleermuizen ».

2006: Eindelijk, een eerste dier wordt opgemerkt in een steengroeve in de regio van Bertrix!

1999/00	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
Modave (Al'wesse)	1	1	1	1	1						
Collard			1					1	1		1
Tunnel Ste Cécile								1	4	4	3
Tunnel Lingle								1	2		1
Tunnel St Médard										1	
Gare Lingle									1		
Ardoisière La Fortelle					1	1					
Ardoisière de la Goutelle										1	2
Ardoisière Husson							1	1			
Ardoisière Lingle							2	?	?	?	?
Total Herbeumont			1		1	1	3	4	9	6	6

'De zwarte dame' is terug, 's winters...

- *Kaart winterwaarnemingen:*

Tunnels, kazematten en steengroeves...

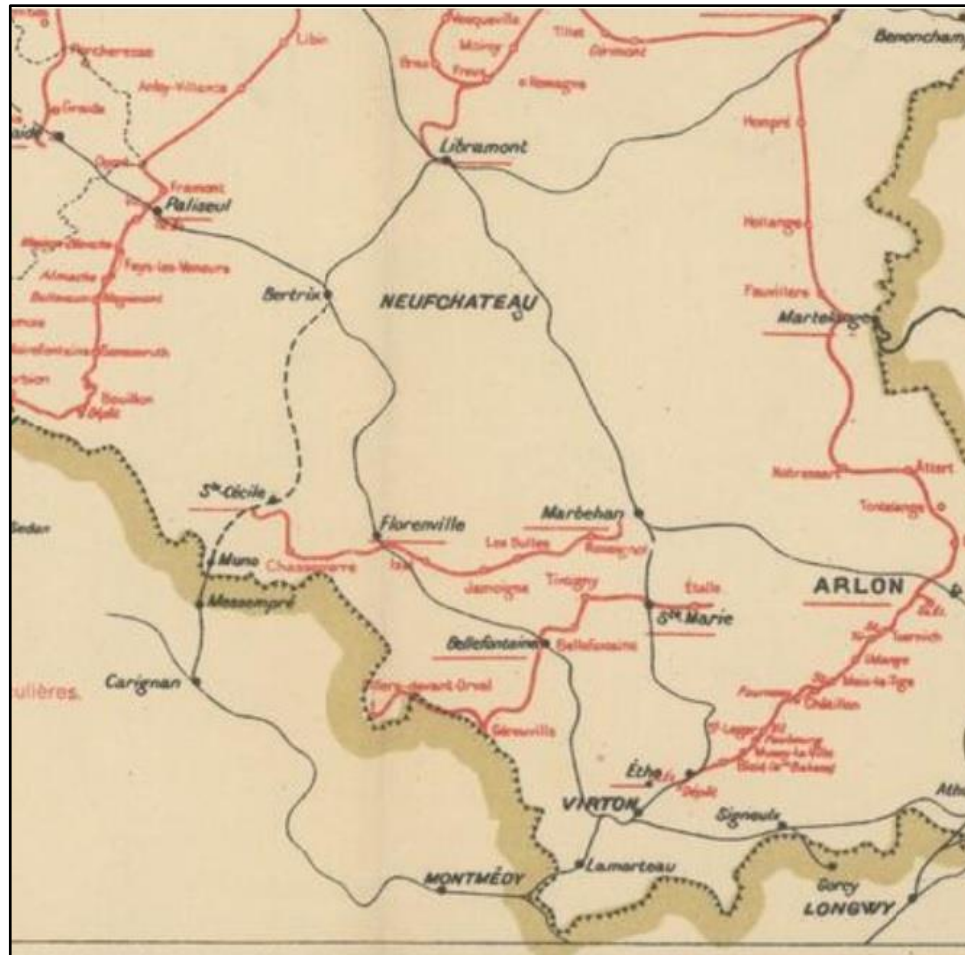
Met andere woorden: we zoeken
overal!

... inbegrepen op plaatsen waar anders niet gezocht wordt in de regio Bertrix.

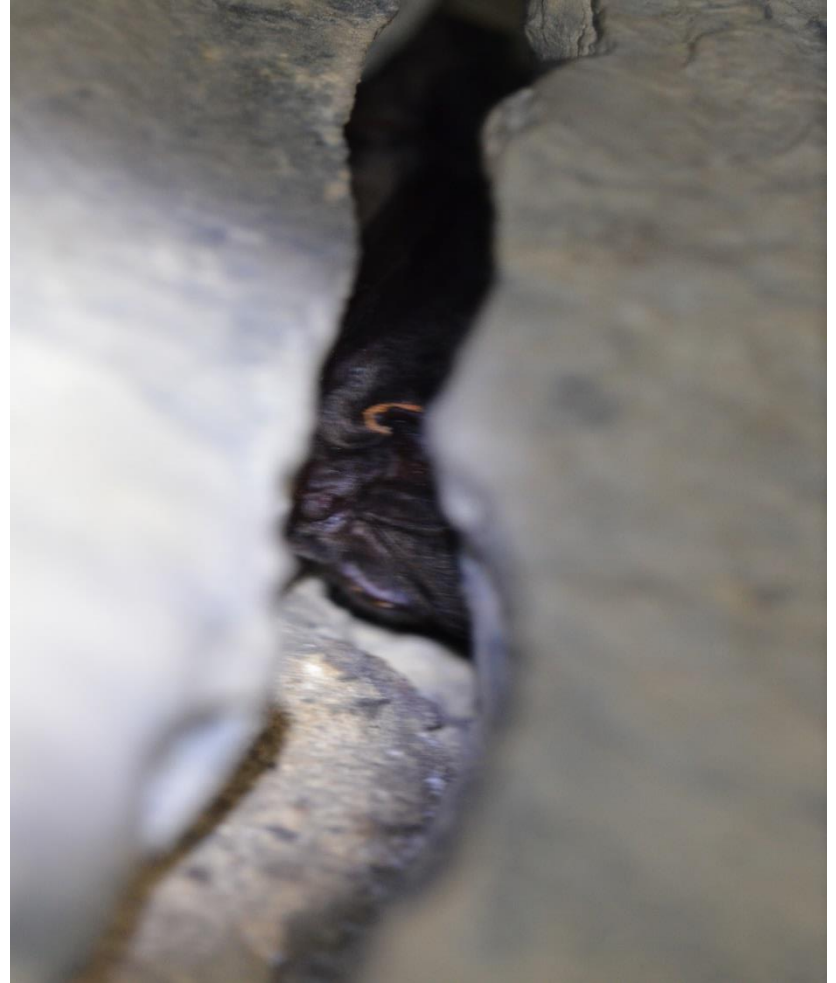
De werkgroep Plecolux doet een ontdekking op de spoorlijn 163A, Bertrix-Muno :

Bakstenen, open voegen...

- De tunnel van Saint-Médard, 687 m
- De tunnel van Lingle, 300 m
- De tunnel van Sainte-Cécile, 1350 m
- En later: de tunnel van Bohan, 230 m (25.02.2015)
- De tunnel van Bouillon, 121 m (25.02.2015), in een open voeg op 25 m van de ingang

... of barsten

Strengere vorst: mopsvleermuizen verhuizen

In 2013 stelt de wintertelploeg vast dat er merkkelijk meer dieren ondergronds overwinteren dan vorige jaren, ook op nieuwe plaatsen. Het is ijskoud weer.

Onderzoek doorheen de jaren bevestigt dit fenomeen.

Een maandelijkse telling in de tunnel van Lingle in 2015-2016 toont aan dat de mopsvleermuizen geregeld van plaats veranderen.

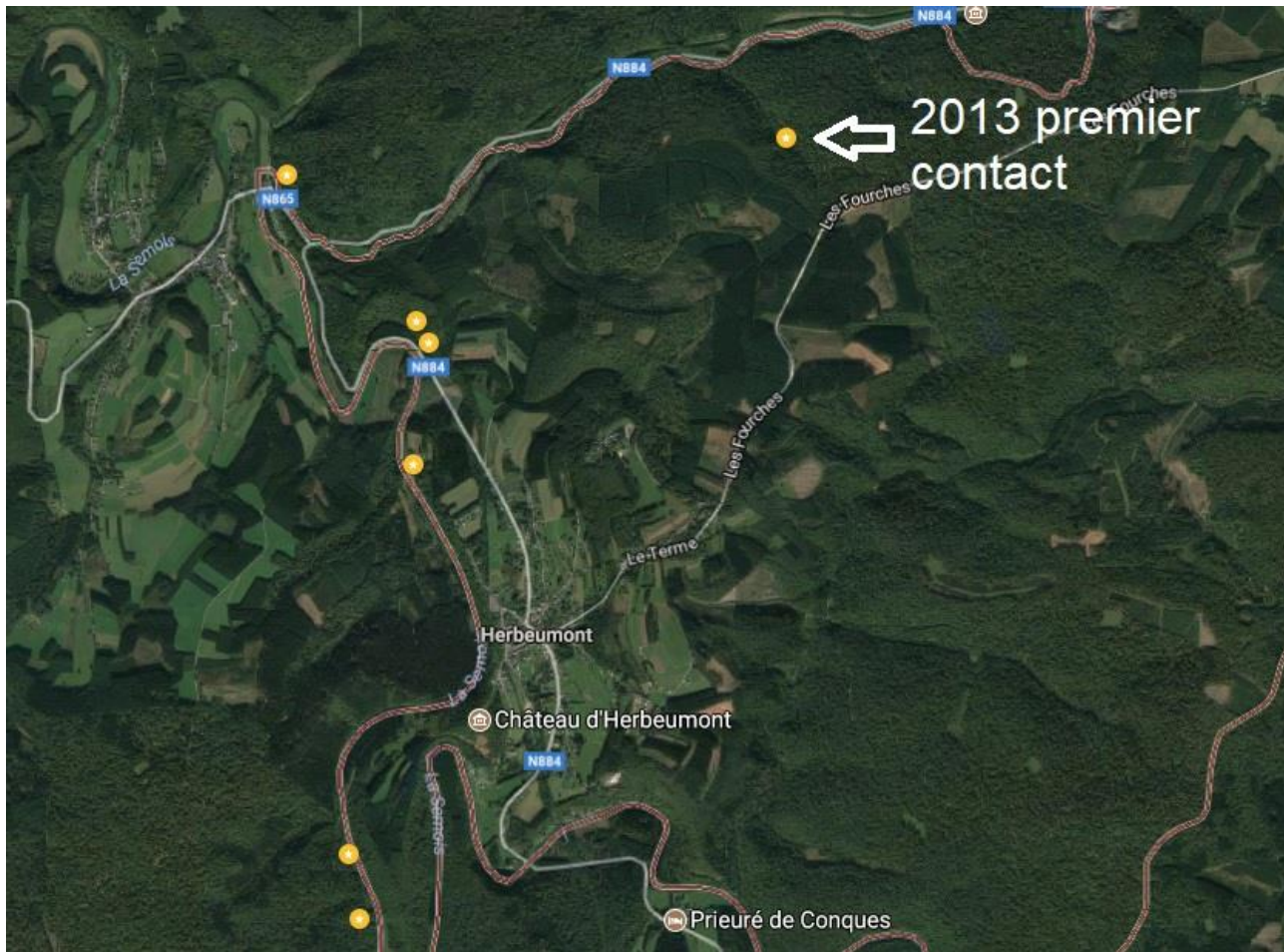

**Wintertelingen: een indicator.
Zoals beschreven in de
literatuur...**

- Waarschijnlijk overwinteren er in een object meer dieren dan er geteld worden.
- Mopsvleermuizen vliegen ook 's winters rond
- We kennen (nog) geen andere winterobjecten: bomen (bv. schors), huizen,...
- Bij strenge koude: houd je klaar voor een extra telling!

2013 : de eerste geluidsopname

De werkgroep beslist zijn kostbare tijd te besteden aan een diepgaander onderzoek

Onze werkmethode:

- *Gebruik automatische detectoren, met een snelle analyse van de data.*
- *Op kaart zetten van vliegroutes.*
- *Netten installeren.*
- *We zijn een kleine ploeg, het werkterrein is ruw en moeilijk toegankelijk: het materiaal moet van topkwaliteit zijn.*

- Kraamkolonies zoeken.
- Verspreiding in kaart brengen
- Jachtgebieden en jachtgedrag in kaart brengen.
- Voedselvoorkeur nagaan en daaruit een voorkeurshabitat afleiden .

Groot 'luister'-project in de regio Bertrix - Herbeumont

2013 : EM3, EM3+ en SM2 geïnstalleerd op verschillende manieren.

2014 : luistercampagne met 4 geleende SM2's, al zeer vroeg op het jaar.

Gecoördineerde speurtocht naar de soort: langs boswegen, aan ingangen steengroeves, tunnels, midden in het bos,... op elke uitstap van de werkgroep Plecolux,...

‘De zwarte dame is terug’, ‘s zomers...

- 29 juni 2013 : een opname om 22h46 (EM3).
- 13 juli, vangstavond: vleermuis in de netten = een mannetje mopsvleermuis! Wordt gezenderd en twaalf dagen/nachten gevolgd. Dat werpt licht op de jachtgebieden, maar de verblijfplaats vinden we niet. Hij is niet de enige...

Of eerder: de heren mopsvleermuizen...

- De opnames onthullen vliegroutes: tunnels, de oude spoorlijn 163A, boswegen, straten, bezoekjes aan steengroeves (vooral die van Lingle),...
- Een beslissing van het Département Nature et Forêt beperkt onze mogelijkheden.
- Punt n°2 : de tunnel van Sainte-Cécile.

- Een verbod op vangsten in en aan tunnels.
- Oplossing: observatie van passages in de nabije omgeving.
- Onze vangststrategie... werkt! Maar: we vangen enkel mannetjes, die we niet kunnen zenderen.
- We stellen een beeldatabank op van oren... bij gebrek aan beter.
- We vangen nachtvlinders op de site van het oude station van Lingle.

Elk beestje staat op fiche !

- We nemen systematisch detailfoto's van de oren. Frédéric Forget volgt dit op.
- Resultaat: tot op vandaag blijkt er geen enkele mopsvleermuis een tweede keer gevangen te zijn.

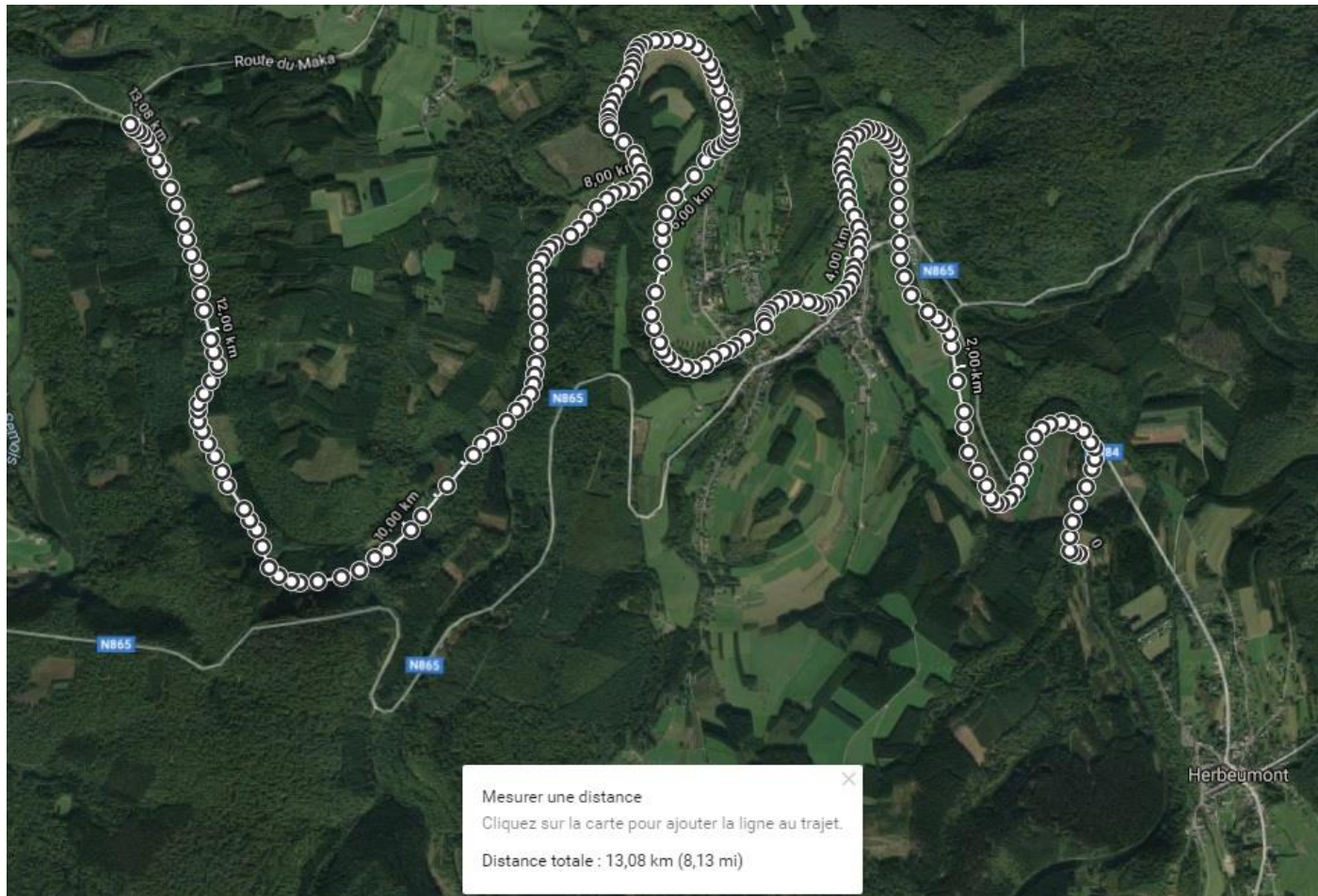
**We zetten onze
automatische opnames
verder:**

2015 : idem 2014

2016 : waarnemingen
langs de oevers van de
Semois trekken onze
aandacht die kant uit.
Op de loer zoals de
vissers... op 24 juli
doen we zelfs een
nachtelijke afvaart van
de Semois, zonder
lichten!

Route van de boottocht

Het beestje ‘werkt op onze zenuwen’

Zelfs al hebben we gedetailleerd zicht op de vliegroutes langs smalle bospaden, de dieren ontwijken onze netten...

Behalve als ze verrast worden kort na uitvliegen bij hun verblijfplaats, zoals in juli 2016. We zenderen uiteindelijk drie zogende vrouwtjes in de omgeving van Villers-devant-Orval.

Laatste poging...

- In 2017, we zetten onze luisterstrategie verder, in concentrische cirkels en met veel detectors.
- Zelfs op duidelijke vliegroutes blijft het lastig om vrouwtjes te vangen.
- Terugkeer naar de tunnel, waar we een mannetje én een vrouwtje vangen... dat na inzet van een vliegtuigje teruggevonden wordt in Frankrijk! Met dank aan René !

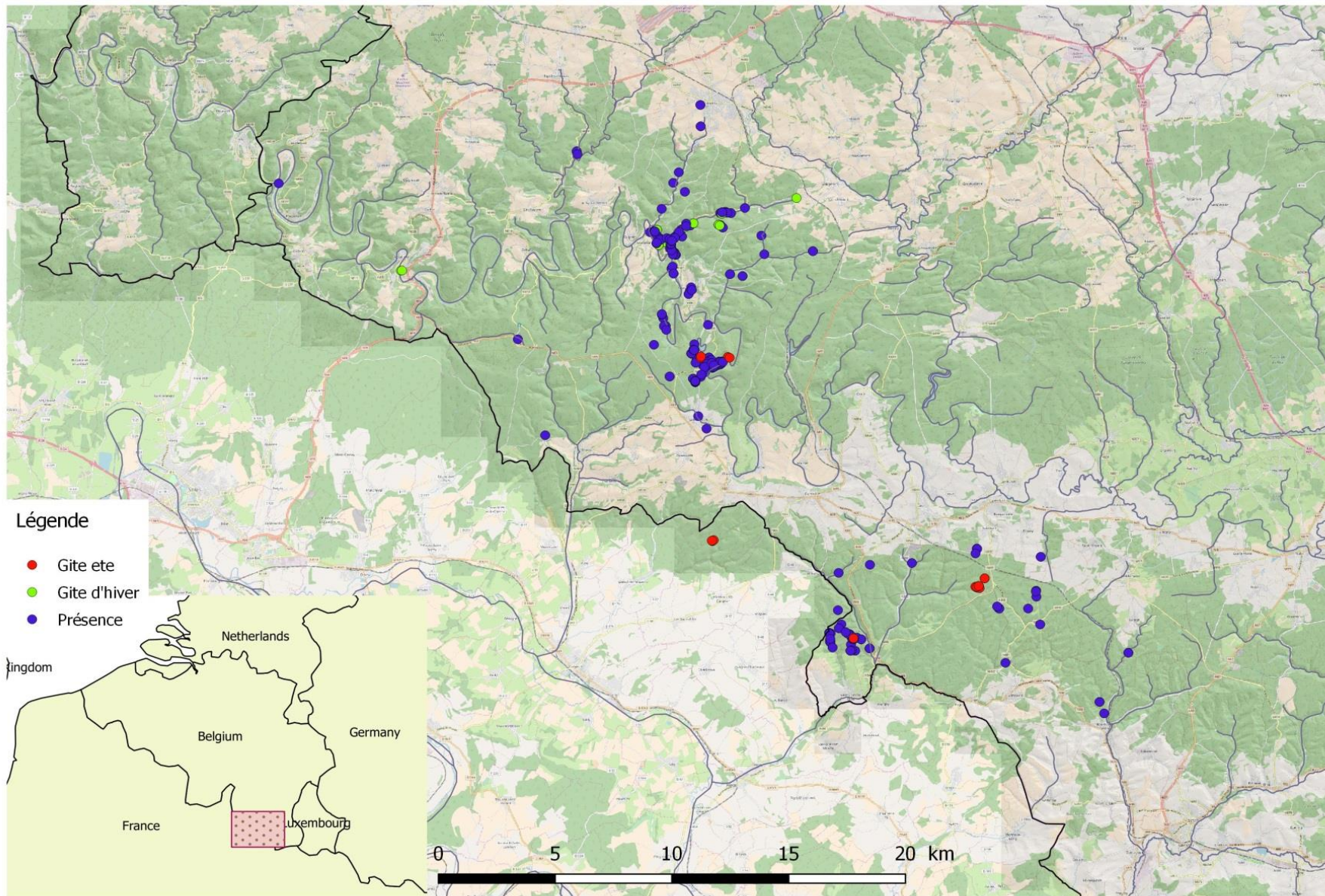
De verblijfplaatsen...

... 's zomers

- Losse schors, scheuren, zones met meerdere geschikte bomen, ook in meer 'klassieke' bossen.
- Regio's met een concentratie aan winterobjecten, water (Semois), (oude) bossen, andere geschikte jachtgebieden.

Blauw: waarneming Groen: winterverblijfplaats Rood: zomerverblijfplaats

Dank u voor uw aandacht en dank aan de hele ploeg van *Plecolux* , en de vrienden die ons vergezelden, voor hun doorzettingsvermogen!